

Juguem amb els llibres

Sobre les possibilitats educatives dels jocs de taula

«...el joc precisa d'una comunitat que estigui disposada a fer, inventar, divertir-se, improvisar; a sentir-se lliure de crear, de destruir i de construir novament, sense regles pressuposades, però amb una voluntat de canvi constant,... »

Franco Passatore

Fa temps que hem entès que el joc és una part fonamental del creixement de l'infant. El joc, des de sempre, ha estat un dels elements bàsics a través dels quals l'ésser humà ha experimentat tota mena de situacions. El joc és una bona eina per a la socialització.

El joc, més o menys dirigit, té una intencionalitat pedagògica clara i a la biblioteca ens aprofitem d'aquest recurs per motivar i encaminar l'alumnat en les múltiples possibilitats inesperades i de projecció de la realitat. Es tracta de veure més enllà, d'anar una mica més lluny.

Els materials que elaborem han d'estar en funció del tipus de lectura que tinguem entre mans i dels objectius que vulguem aconseguir. Hi ha activitats que persegueixen la participació de tot el grup i d'altres que estan pensades per a les distàncies curtes, per ser viscudes en petits grups. En ambdues circumstàncies les propostes han d'anar acompanyades del compromís sincer del mestre que ha de ser conscient de quin és l'objectiu que persegueix.

Es convenient no perdre el temps explicant les normes del joc —ens hem trobat amb grups que desconeixen les normes del "joc de les famílies", per exemple—. També és adequat aprofitar les normes dels concursos que l'alumnat pot veure per televisió —pasapalabra, bocamoll, ¿quiere ser millonario?— recórrer als jocs de taula clàssics —trivial pursuit, oca, memory— i no oblidar els inevitables mots encreuats, les set diferències, bingo, sopa de lletres, etc.

L'animació a la lectura mitjançant jocs està lligada al plaer, a la tranquil·litat, a l'entusiasme i, perquè no?, a la utopia. Les variables de joc són il·limitades. Cada llibre ens pot inspirar una acció concreta.

El mestre, que és un ésser valent, sap que, a través dels jocs, està ajudant a construir bastides literàries sòlides, compartint sorpreses i viatges amb els infants i joves, amb esperit despert i mirada neta.

La pràctica: Ui, quina por!

O com vèncer els nostres fantasmes, jugant a l'oca.

Edat:	A partir de 6 anys
Nombre d'alumnes:	Grup classe
Objectius:	Reflexionar sobre les pors més comunes. Comprendre els sentiments expressats pels personatges de les lectures triades.
Recursos	Temps: Una sessió de 50 min.
	Espai: Biblioteca o aula
	Materials: Llibres sobre les pors. Taulell de joc, targetes amb les preguntes.

A l'escola es realitzen projectes. Podem investigar sobre el sistema solar, el reciclatge del paper o la vida dels pingüins. Des de la biblioteca, normalment es reforcen els aprenentatge amb la narració de llegendes o contes i amb l'exposició de llibres relatius al tema. Si, per exemple, estem tractant les pors que tots tenim (por a la foscor, a les tempestes, als monstres o al desconegut) podem preparar un «joc de l'oca», que pugui ser jugat per tot el grup.

Els jugadors avancen seguint les puntuacions obtingudes al llençar el dau i han de contestar les preguntes, que poden ser de diversos tipus:

- Unes fan referència directa als llibres triats ("de què té por el ratolí?", per exemple) i s'han de contestar consultant els llibres.
- Unes altres fan referència a les pors en general.
- N'hi ha que permeten avançar o retrocedir (el túnel, el pont, el laberint, etc.)
- També hi pot haver un personatge *oca*, com en Max, el protagonista de "allà on viuen els monstres", que permeti saltar fins al següent sense contestar cap pregunta.

Les preguntes han de ser relativament fàcils de contestar. Es pot establir algun tipus de penalització en cas que no s'encertin (si se'n fallen tres, un cop sense tirar).

El moderador del joc (el mestre) n'és l'encarregat de llegir les preguntes, facilitar els materials i dir si s'han contestat bé o no. Alhora, determina la resolució de les possibles incidències que es van produint i encoratja les respostes encertades, aclareix els conceptes i vetlla pel bon funcionament del joc.

Es tracta de, a més a més de llegir els llibres, permetre un tractament de les pors des de diversos punt de vista. El joc afavoreix la participació activa i entusiasta de l'alumnat.

Jaume Centelles
Mestre responsable de la biblioteca
del CEIP Sant Josep – El Pi de l'Hospitalet